

حریق خزان

دکتر هادی کیادیری

کارشناس جنگل

پاییز، فصل آتش‌سوزی جنگل‌های شمال است، چون وقت خزان است و رطوبت نیز در عرصه‌های جنگلی کاهش پیدا می‌کند. برخی این روزها آتش‌سوزی بهار گذشته را به یاد می‌آورند و آتش‌سوزی‌های این روزها را عجیب می‌دانند. لازم به یادآوری است به دلیل رطوبت بالای جنگل در بهار باید از آتش به عنوان اتفاقی غیرطبیعی در این فصل یاد کرد. یکی از دلایل اصلی آتش‌سوزی جنگل در بهار، ورود بی‌ضابطه گردشگران است. در این میان، گاهی بادهای گرم مدیترانه‌ای هم می‌وزد و همه این موارد دست به دست هم می‌دهد و استعداد آتش‌سوزی را افزایش می‌دهد.

براساس آماری که سازمان جنگل‌ها منتشر کرده است، ۹۵ درصد آتش‌سوزی‌های جنگل، عامل انسانی دارد و این نشان می‌دهد ایجاد آتش‌سوزی در فصل پاییز طبیعی، اما عامل رخ دادن آتش‌سوزی غیرطبیعی است. به همین دلیل آتش‌سوزی با شدت بیشتری اتفاق می‌افتد و اکوسیستم نمی‌تواند خود را ترمیم کند. اما نکته مهم این است که در آتش‌سوزی این روزهای جنگل‌های گلستان، علاوه بر این‌که عامل ایجاد آتش‌سوزی مانند حضور انسان‌ها به شدت افزایش یافته، تغییر اقلیم هم مزید بر علت شده است.

با توجه به این شرایط بهتر است از مدیران دستگاه‌های مسؤول پرسیم وقتی می‌دانیم شرایط برای آتش‌سوزی مهیاست، چرا آمادگی لازم را نداریم و همیشه در برابر این حادثه غافلگیر می‌شویم؟

به نظر می‌رسد ما همیشه زمانی اقدام می‌کنیم که مشکلات ایجاد شده است. به عبارت دیگر، برخی مدیران پیشگیری از حوادث را فراموش کرده‌اند. در واقع وقتی می‌دانیم شرایط برای آتش‌سوزی در جنگل‌های کشور مهیاست، چرا برای کنترل عوامل خطر برنامه‌ای نداریم؛ مثلاً به گردشگری بی‌ضابطه میدان می‌دهیم و دامداران را از جنگل خارج نمی‌کنیم. مدیران بهتر است بگویند چرا نیروی آموزش‌دیده و تجهیزات لازم را برای مهار آتش‌سوزی در اختیار نداریم؟

نباید فراموش کرد که سال‌ها از جنگل‌ها بهره‌برداری و برای مدیریت آن بودجه و اعتبار در نظر گرفته شده، اما به نظر می‌رسد این اعتبار‌ها برای حفظ جنگل هزینه نمی‌شود.

ریشه مشکلات ما به شیوه مدیریت‌مان برمی‌گردد، چراکه برای پیشگیری از حوادث قدم بر نمی‌داریم و وقتی حادثه‌ای نیز رقم می‌خورد به قول معروف کاسه چه کنم چه کنم دست می‌گیریم.

این شکل از مدیریت سبب شده جنگل‌های کشور با مشکلات زیادی روبه‌رو باشند از آتش‌سوزی گرفته تا زمین‌خواری و شیوع آفات. البته همه این مشکلات را نمی‌توان به پای برخی مدیران ناآگاه گذاشت، چراکه نحوه رفتار شهروندان نیز مهم است. کم نیستند افرادی که تصور می‌کنند اگر نهایت بهره‌برداری را از منابع طبیعی نکنند، ضرر کرده‌اند. چنین دیدگاهی سبب شده بسیاری از افراد برای تخریب محیط‌زیست با یکدیگر رقابت کنند.

نظرسنجی روزنامه جام جم
همراه عزیز، لطفا با ارائه بازخورد درباره روزنامه جام جم، به ما در بهبود خدمات آتی کمک کنید. کافی است با اسکن QR Code روبه‌رو یا مراجعه به نشانی jamejamdaily.ir وارد سامانه نظرسنجی شوید و نظرات خود را برای ما ارسال کنید.
موسسه جام جم

براساس طرح تازه ستاد ملی مقابله با کرونا قرار است برای مبتلایان به کرونا محدودیت در استفاده از قطار و هواپیما در نظر گرفته شود

عکس:

ایرنا

براساس طرح تازه ستاد ملی مقابله با کرونا قرار است برای مبتلایان به کرونا محدودیت در استفاده از قطار و هواپیما در نظر گرفته شود

مصطفوی:

تجربه کشورهای هم‌چون چین، سنگاپور و کره جنوبی در رابطه با اپیدمی سارس آنها را به این نتیجه رساند که بحث ردیابی بیماران را خیلی زود از همان روزهای ابتدایی اجرا کنند که به نظر می‌رسد از مهم‌ترین دلایل موفقیت آنها در راه مهار این ویروس همین کار بوده است

براساس طرحی که وزارت ارتباطات مجری اصلی آن است، مبتلایان به کووید-۱۹ امکان استفاده از قطار بین‌شهری، هواپیما و تاکسی‌های اینترنتی را در دوران بیماری و قرنطینه نخواهند داشت. آن‌طور که امیر ناظمی، معاون وزارت ارتباطات گفته است تمامی شرکت‌های هواپیمایی، قطارها، اتوبوس‌ها و تاکسی‌های اینترنتی از این پس باید قبل از فروش بلیت به مسافران خود از سلامت آنها مطمئن شوند. همچنین تاکسی‌های اینترنتی هم باید از ناقل نبودن راننده‌های خود اطمینان حاصل کنند. نحوه اجرای این طرح هم بر پایه همان دولت الکترونیک است به این مفهوم که از آن‌جایی که تست‌های کرونا بر اساس کد ملی در آزمایشگاه‌ها ثبت می‌شود، تمامی شرکت‌های فروش بلیت اعم از هواپیما، قطار و اتوبوس باید کد ملی مسافران خود را با فهرستی که از آزمایشگاه‌های کشور جمع‌آوری شده تطبیق بدهند و در صورتی که نتیجه تست فرد مذکور مثبت یا مشکوک باشد، حق اجازه سفر را به این افراد ندهند. بر این مبنا افراد در صورتی حق مسافرت دارند که جواب تست کرونا آنها منفی باشد و اگر افراد مشکوک برای تست دوم اقدامی نکرده باشند هم تا ۱۴ روز اجازه مسافرت ندارند.

انصاری:

در شرایط فعلی تعرض به حریم خصوصی افراد برای مبارزه با ویروس کرونا هم از سوی بخش عمومی و

بخش خصوصی امری شایع شده است

آزادی ۵۰۰۰ زندانی با تلاش شوراهای حل اختلاف

هادی صادقی، رئیس مرکز توسعه حل اختلاف گفت: در پرونده‌هایی که به‌خطر آن افرادی به زندان افتاده‌اند، افزایش میزان صلح و سازش مشاهده می‌شود. به گفته وی حدود ۲۰ هزار پرونده در زندان‌ها بررسی شده و ۱۲ هزار مورد از آنها صلح و سازش قرار گرفته است و بیش از ۵۰۰۰ زندانی آزاد شده‌اند. صادقی ادامه داد: ۹۷ محکوم به قصاص در شش ماهه اول سال از چوبه دار نجات پیدا کردند و این افتخار دستگاه قضا است. / فارس

ستاد ملی مقابله با کرونا محدودیت‌های جدیدی را برای مسافران بیمار در نظر گرفته است

مبتلایان پیاده می شوند

وزارت بهداشت می‌گوید در هفته منتهی به ۱۶ آبان‌ماه موارد ابتلا و مرگ و میر کرونا در کشور همچنان بالا است و در ۱۴ استان نیز روند صعودی یا شروع پیک جدید مشاهده شده است. ستاد ملی مقابله با کرونا هم مصوب کرده است مشاغل غیرضروری به مدت یک‌ماه از ساعت ۶ عصر تعطیل شوند، رکورد شکنی ویروس هم در کشور ادامه دارد و همین دیروز ۴۵۹ نفر جان عزیزشان را به‌واسطه ابتلا به این ویروس از دست دادند. زمره‌های تعطیلی دو هفته‌ای شهر تهران که مدتی بود بر سر آن چانه‌زنی می‌شد حالا به گفته استاندار متنی است. در میانه این شرایط اما هر روز اجرای طرح و ایده‌ای تازه مطرح می‌شود تا شاید بتوان به‌واسطه آن طغیان این روزهای این بیماری را مهار کرد.

تازه‌ترین آن از زبان معاون وزیر ارتباطات مطرح شده است، طرحی مبنی بر ممنوعیت سفر بیماران کرونایی با تاکسی‌های اینترنتی، قطار و هواپیما. اساس این طرح مبتنی بر ردیابی ۱۵ هزار فرد مبتلاست که توسط وزارت بهداشت انجام شده است. رصدی که نشان داده است ۲۰ درصد از افراد کرونا مثبت در دوره بیماری تحرکات شدید داشتند و حتی در قرنطینه هم نماندند. ایرج حریریچی، معاون وزارت بهداشت حتی برای توضیح این رفتار مثال قابل توجهی می‌آورد. آن‌طور که او می‌گوید: «یک بیمار کرونا مثبت در روزهای اوج بیماری خود به‌دلیل این‌که بی‌علامت بوده است، به ۹ استان سفر کرده و بازگشته است». ردیابی و پیگیری ویروس از همان ابتدایکی از راهکارهایی بود که بسیاری از کارشناسان معتقد بودند باید در ایران اجرا شود. چند ماه پیش بریمنا‌ی این باور حتی طرحی روی میز ستاد ملی مقابله با کرونا قرار گرفت و درباره زیرساخت‌های لازم بر اجرای آن هم حرف‌هایی زده شد، هر چند حسن روحانی معتقد به تأثیر این طرح بود اما با گذشت چند ماه آن طرح هم به محاق رفت. حالا اما فارغ از میزان تأثیرگذاری این طرح بر روند چرخه سرایت و ضرورت لزوم زیرساخت‌های آن، بحث‌های بسیاری پیرامون این طرح وجود دارد، از تهدید حریم خصوصی افراد بیمار گرفته تا منع انجام تست افراد مشکوک به ابتلا.

زیر وبم طرح تازه

براساس طرحی که وزارت ارتباطات مجری اصلی آن است، مبتلایان به کووید-۱۹ امکان استفاده از قطار بین‌شهری، هواپیما و تاکسی‌های اینترنتی را در دوران بیماری و قرنطینه نخواهند داشت. آن‌طور که امیر ناظمی، معاون وزارت ارتباطات گفته است تمامی شرکت‌های هواپیمایی، قطارها، اتوبوس‌ها و تاکسی‌های اینترنتی از این پس باید قبل از فروش بلیت به مسافران خود از سلامت آنها مطمئن شوند. همچنین تاکسی‌های اینترنتی هم باید از ناقل نبودن راننده‌های خود اطمینان حاصل کنند. نحوه اجرای این طرح هم بر پایه همان دولت الکترونیک است به این مفهوم که از آن‌جایی که تست‌های کرونا بر اساس کد ملی در آزمایشگاه‌ها ثبت می‌شود، تمامی شرکت‌های فروش بلیت اعم از هواپیما، قطار و اتوبوس باید کد ملی مسافران خود را با فهرستی که از آزمایشگاه‌های کشور جمع‌آوری شده تطبیق بدهند و در صورتی که نتیجه تست فرد مذکور مثبت یا مشکوک باشد، حق اجازه سفر را به این افراد ندهند. بر این مبنا افراد در صورتی حق مسافرت دارند که جواب تست کرونا آنها منفی باشد و اگر افراد مشکوک برای تست دوم اقدامی نکرده باشند هم تا ۱۴ روز اجازه مسافرت ندارند.

مصوبه اجرای این طرح هفته پیش از سوی ستاد ملی کرونا به وزارت ارتباطات ابلاغ شده است و آن‌طور که مشخص است پیش از این زیرساخت‌های لازم برای اجرای این طرح فراهم نبوده چراکه امیر ناظمی اعلام کرده است: «تا مدت‌ها پیش هنوز تمامی آزمایشگاه‌های ایران به صورت یکپارچه متصل به سرویس وزارت بهداشت نبوده و این‌که برخی از آنها برای انجام تست کدهای ملی را ثبت نمی‌کردند. در حال حاضر با برطرف کردن مشکلات فنی به‌نظر می‌رسد می‌توان این طرح را به‌درستی اجرا کرد.»

چار دیابی ویروس مهم است؟

پروژه ردیابی هوشمند مبتلایان به کرونا تاکتیکی است که در بسیاری از نقاط جهان برای کنترل بیماری‌های مسری و قطع زنجیره انتقال ویروس از جمله کرونا انجام گرفته است. به موجب این طرح پس از شناسایی مبتلایان و قرنطینه آنها، افرادی که در مدت مشخص در ارتباط نزدیک با آنها بوده‌اند نیز شناسایی و مورد بررسی قرار می‌گیرند. در طرح کنونی قرار است از مسافرات افراد مبتلا با توجه به بانک اطلاعاتی موجود با هواپیما، قطار و تاکسی اینترنتی خودداری شود. اما بیش از تأثیر احتمالی این طرح چگونگی اجرا و چگونگی برخورد با تخلفات احتمالی است. نشانه آن حرف‌های سخنگوی دولت در گذشته است. چندی پیش علی‌ریعی، سخنگوی دولت اعلام کرده بود هر فردی که در آزمایشگاه به او اعلام شده مبتلا به کروناست از شیوه‌های مختلف از جمله ردیابی موبایل مورد کنترل قرار می‌گیرد و در صورت خروج از خانه، جرایم سنگینی به وی تعلق می‌گیرد. اتفاقی که البته هیچ‌وقت نیفتاد. احسان مصطفوی، اپیدمیولوژیست معتقد است اراده اجرای این طرح در شرایط کنونی مهم‌تر از تأثیرات احتمالی آن است. او به تجربه کشورهای دیگر در اجرای چنین طرح‌هایی اشاره می‌کند و به جام جم می‌گوید: «تجربه کشورهایی همچون چین، سنگاپور و کره جنوبی در رابطه با اپیدمی سارس آنها را به این نتیجه رساند که بحث ردیابی بیماران را خیلی زود از همان روزهای ابتدایی اجرا کنند که به نظر می‌رسد از مهم‌ترین دلایل موفقیت آنها در راه مهار این ویروس همین کار بوده است.» به اعتقاد او منطق ردیابی به این شکل است که فردی که بیمار می‌شود همه راه‌هایی که فرد آلوده بوده و می‌توانسته است دیگران را مبتلا کند مورد ردیابی قرار می‌گیرد. ضمن این‌که فرد مبتلا حتما که باید در دوره نقاهت قرنطینه باشد، اما اگر تحت شرایطی بیرون از قرنطینه باشد باید بتوان بیمار را مورد ارزیابی قرار داد به این مفهوم که بتوانیم متوجه شویم که بیمار به کجاها رفته است. در کنار ردیابی بیمار در این مرحله ردیابی اطرافیان او که تماس نزدیکی با او داشتند هم اهمیت پیدا می‌کند. منطق طرح مورد نظر که قرار بر اجرای آن است شامل همین چارچوب می‌شود.

سوختن ۷۰۱۲ هکتار از مناطق حفاظت شده از ابتدای امسال

رضا حسن هراتی، رئیس گروه برنامه‌ریزی، حفاظت و پشتیبانی دفتر زیستگاه‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست گفت: از ابتدای سال جاری تاکنون حدود ۷۰۱۲ هکتار از مناطق تحت مدیریت سازمان محیط‌زیست دچار آتش‌سوزی شده است.

وی ادامه داد: در حالی‌شاهد این میزان آتش‌سوزی در مناطق چهارگانه محیط‌زیست هستیم که در مدت مشابه سال گذشته این عدد ۴۷۶ هکتار بوده، بنابراین حدود ۳۴ درصد افزایش آتش‌سوزی داشتیم. / ایرنا

مصوباتی بر اساس رفتار جامعه

رفتار اجتماعی شهروندان در راه مقابله با ویروس کرونا باعث شکل گرفتن مصوبات تازه ستاد ملی مقابله با کروناست. به این مفهوم که میزان رعایت پروتکل‌های بهداشتی توسط شهروندان باعث تغییر در مصوبات یا اجرای طرح تازه‌ای می‌شود. این فرمول را می‌توان در اعمال محدودیت‌های شغلی (به واسطه بی توجهی اصناف به رعایت پروتکل‌ها)، اعمال محدودیت‌های سفر (به دلیل بی‌توجهی بخشی از جامعه در انجام سفرهای غیرضروری) و البته اعمال محدودیت رفت و آمد از ساعت ۲۱ تا ۴ بامداد (به دلیل فراوانی دید و بازدیدهای خانوادگی و گشت و گذار در سطح شهر) می‌توان متوجه شد. مصوبه تازه‌که به وزارت ارتباطات هم ابلاغ شده از این قضیه مستثنا نیست. بی‌توجهی مبتلایان به اعمال قرنطینه یکی از دلایل اجرای این طرح است اما حتما که باید این طرح هم اجرا و معایب آن روشن شود، زیرا یکی از موارد بدیهی در اجرای این طرح مبتنی بر رفتار شهروندانی است که شاید به دلیل منع سفر به واسطه اجرای این طرح انجام تست خود را به تعویق بیندازند تا بتوانند به راحتی سفر کنند.

از سوی دیگر این طرح ممکن است به بی‌اعتمادی شهروندان به سیستم‌های حمل و نقل عمومی بینجامد. از آنجاکه در جریان فراگیری این بیماری تناقصات بسیاری از سوی ستاد دیده شده و همین تناقصات منجر به کاهش اعتماد عمومی به این نهاد شده، اجرای این طرح را شاید با مشکلاتی رو به رو کند که با این مساب از میزان تأثیرگذاری آن کاسته خواهد شد.

چالشی به نام حریم خصوصی بیمار

چالش دیگر در اجرای این طرح به حفظ حریم خصوصی بیماران مرتبط می‌شود. برخی بر این باورند در دسترس قرار گرفتن بانک اطلاعاتی افراد مبتلا بیشتر به کاهش سرمایه اجتماعی دامن می‌زند و نباید به راحتی این اطلاعات را که جزو حریم خصوصی بیمار است در دسترس قرار داد و در مقابل عده‌ای معتقدند اولویت بر سلامت جامعه است و این حریم تا جایی نیاز به پاسداری دارد که سلامت مردم به مخاطره نیفتد. باقر انصاری، دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی و وکیل دادگستری اما معتقد است در شرایط فعلی تعرض به حریم خصوصی افراد برای مبارزه با ویروس کرونا هم از سوی بخش عمومی و هم از سوی بخش خصوصی علیه مبتلایان به ویروس کرونا، افراد مشکوک به ویروس کرونا و حتی افراد سالم جامعه امری شایع شده است.

به باور او دولت‌ها استدلال می‌کنند برای شناسایی قلمروی شیوع این ویروس، افراد مبتلا به ویروس، افراد در معرض خطر و طراحی مدل‌های سرایت ویروس، پیشگیری از ابتلای بیشتر به آن و رعایت مقررات اعلام شده از سوی مقامات بهداشتی که جزو وظایف ذاتی آنهاست به داده‌های شخصی افراد نیاز دارند. بخش خصوصی نیز مدعی است برای حفاظت از سلامت کارکنان خود و تأمین بهداشت محیط کار، نیاز دارد تا تدابیری برای شناسایی و کنترل کارکنان مبتلا یا مشکوک به ابتلا اقدام کنند.

به اعتقاد وی در بسیاری از کشورها، با رعایت قانونی که درباره حمایت از داده‌های شخصی دارند، اطلاعاتی مانند نام، جنسیت، نشانی، تماس‌ها، تاریخ ابتلا به بیماری، محل احتمال ابتلا، مسافرت‌ها و شغل افراد مبتلا و مشخصات آزمایشگاهی که ابتلا را تشخیص داده و بیمارستانی که افراد مبتلا در آن بستری شده‌اند، گردآوری، پردازش و گاهی در دسترس عموم قرار می‌گیرد. در این میان، دولت‌ها علاوه بر داده‌هایی که از بخش‌های مختلف عمومی به دست می‌آورند، از شرکت‌های خصوصی به ویژه آنهایی که در حوزه ارتباطات فعال هستند نیز برای ردیابی ویروس کمک گرفته‌اند و به ویژه از شرکت‌های فعال در حوزه ارتباطات (ازجمله اپراتورهای مخابراتی، ارائه‌کنندگان خدمات اینترنتی، اپلیکیشن‌ها) خواسته‌اند تا در تهیه اطلاعات مکانی افراد مبتلا یا مشکوک یا در ردیابی افرادی که تحت قرنطینه قرار گرفته‌اند با آنها همکاری کنند.

نکته جالب در این میان این است که در نظام حقوقی قانون یا قواعد مشخصی درباره جمع‌آوری و پردازش داده‌های شخصی افراد وجود ندارد. باقرانصاری به جام جم می‌گوید: «چه دولت و چه بخش خصوصی برای مهار بیماری کرونا، اعتنای چندانی به اصول حریم خصوصی ندارد. افراد دارای علائم و بدون علائم را پایش می‌کنند، داده‌های حاصل را برخلاف نص صریح ماده ۱۵ قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۷ که دسترسی به «اطلاعات شخصی» دیگران را به رضایت صریح و مکتوب آنها منوط کرده‌است به اشتراک می‌گذارند. شاید یکی از دلایل کنترل نسبتاً سریع شیوه ویروس در کشوری مانند چین، تقدم بی‌قید و شرط ملاحظات تأمین سلامت عمومی بر رعایت حقوق و آزادی‌های فردی از جمله حریم خصوصی بوده و یکی از دلایل کندی این روند در کشورهای اروپایی، این است که همانند مقامات چینی نیستند و برای هر تصمیمی باید تأثیر آن بر حقوق و آزادی‌های فردی را در نظر بگیرند.»

توقف مشاغل به جای تعطیلی تهران

هم تعداد مرگ و میرها و هم تعداد مبتلایان همچنان با شیب افزایشی روز به روز بالاتر می‌رود. بر اساس گفته‌های سخنگوی وزارت بهداشت دیروز ۴۵۹ نفر به واسطه ابتلا به کرونا جانشان را از دست دادند و طی همین روز ۹۲۳۶ بیمار جدید مبتلا به کووید. ۱۹ در کشور شناسایی شد. دیروز همچنین در حالی معاونت بهداشت ستاد فرماندهی عملیات مدیریت بیماری کرونا در کلانشهر تهران با تدوین یک بسته پیشنهادی، ۲۵ راهکار کاربردی برای مقابله با ویروس کرونا به دستگاه‌های ذی‌ربط ارائه کرده که همزمان انوشیروان بندپی استاندار تهران اعلام کرده است پس از بررسی ابعاد تعطیلی دوهفته‌ای تهران، احتمال این تعطیلی منتهی و مقرر شده است فعالیت گروه‌های دو، سه و چهار از ساعت ۱۸ به بعد متوقف شود.